

اذان تحسین شده پیراحی

صداهای اذان مهدی پیراحی امسال در میان انبوی خبرهای مربوط به شیوع ویروس کرونا شنیده شد آن هم توسط ایلک آبیدا فوتیالیست فرانسوی و محمد حبیب میلیونر آمریکایی. ماجرا از جایی شروع شد که صدای اذان گفته در اینترنت بازگزاری شد. بعد از آن بود که هم آبیدا و هم محمد حبیب آن را بازنشر دادند و سروند.

حسام الدین سراج هم از آن دست خواننده‌های است که اذان را بالحن های موسیقی ایرانی اقامه کرده است. یک سال پیش او اذان را بادار زمزمه دیگر نوشته بوسیلیک اجرکرد. البته سراج به تاریخ مدعی شده که صدا و سیما حاضر نشده اذان را پخش کند، اما توضیح بیشتری نداده و فقط گفته همین که توفیق سروند نوای عشق و ایمان را پیدا کرده، باعث خشنودی است.

گفت و گو با پژوهشگری که لحن های بومی اذان رسماً ایران را گردآوری کرده است

آوازهای مذهبی هویت مستقل دارند

برخی از آنها به مرور زیین رفتند. مثلاً لحنی که در بالادز و روستای لیند شنیدم بسیار خاص هستند و خواننده هر دو لحن تقدیم ایلک آسال از عمرشان گذشته است. افرایشان از دین برخوب، نسل بعد اذان گویانه احتما اذان های عربی اجرا واهند کرد چون در ۹۹ درصد موارد مشابه همین اتفاق نداشت.

از این فتنین بنی میراث باید غم انگیز باشد.

همان طور که تغیرات اقصادی و معنیتی احتمان پذیر است، تغییرات فرهنگی هم از کنترل ما خارج خواهد بود. به نظر این غم انگیز است که لحن های بد عنوان منابع تاریخی باشد و ثبت می شدن که صدیا هزارهای اسلامی میراث ملی شوند اما هرگز اهالی برای این کار در مراکز و هاده ها و سازمان های فرهنگی و پژوهشی وجود نداشت است.

به عنوان کس که لحن های بومی خواندن اذان و قرآن در ایران را گردآوری کرده بتفکر نظر پیدا کرده اید؟

تمامی آوازهای دینی و آینین در یک گزنه مسقبل جای مگزند. در اوقاع موسیقی های آئینی و مذهبی در تمام مناطق ایران شکل واحدی دارند، اما در عین حال از لحن های کهن آئینی و مذهبی برآمده اند و به مناسک آیینه های اسلامی رسیده اند. این لحن های شاید از مجموعه موسیقی و لحن های ذوق قوی و بومی یک منطقه مشعب شده باشد، اما با گذشت زمان خصلت های مذهبی پیدا کرده اند. مثل چاوش خوانی که در تمام ایران با یک شکل تقریباً یکسان اجرا می شود یا همین طور سحرخوانی.

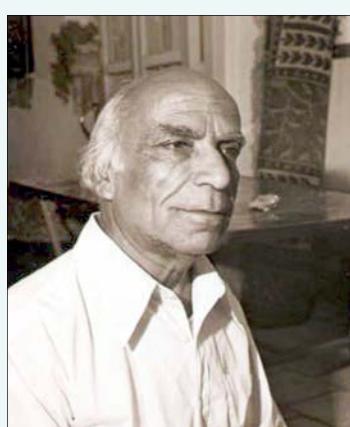
در اوقاع موسیقی آئینی و مذهبی با موسیقی بومی متفاوت است و همیشه هم متفاوت بوده. وقتی در تالش براساس دستون اذان می گویند بادر گیلان براساس داشتی در حقیقت این اذان ها رنگی از موسیقی دارند.

برخلاف زبان، قومیت و زبانی شناسی که به چهارگاه واقیم بستگی دارند، مذهب یک مقوله عمومی است و همیشه ادیان به میزانی قدرت داشته اند که اختلافات ذوقی خودشان را به وجود بیان نمایند. پیروان مذاهب توانسته اند آوازهای آئینی با ساختار واحد براساس فواصل آوازی مناطق متعدد شکل بدهند. این یعنی آنچه خواننده ان مذهبی و آئینی می خوانند با آنچه خنیاگران اجرا می کرند تفاوت داشته و این تفاوت در کشش ها، حزن، مترو خصیصه های فن لحن محسوس است و آوازهای مذهبی را موسیقی بومی متفاوت کرده و به آن تشخص و هویت مذهبی داده است.

این نکته را هم باید اضافه کنم که بعد از ظهور تعزیزی از حدود ۱۵ سال پیش، نقش مهمی در یکپارچه سازی لحن های مذهبی، مناطق مختلف ایران داشته، چون در یک مجلس ملی مذهبی تعریف شده شهادت امام حسین (ع) اذان، حاره ارد، چاوش خوانی هست، رجز هست، همین طور مسیح خوانی، نوحه، مریم و آوازهای دیگر، تعزیزی خوان ها که بیشتر از همراه و قزوین به سراسر ایران رفتند ساختار مستقل مذهبی را برای لحن های بومی به وجود آوردند و در فلات مکری ایران منتشر کردند.

اذان یک خواننده ایرانی

موزن: جلال الدین تاج اصفهانی

تاریخ ضبط: ۱۳۶۷

موزن نبود اما صدای خوش و قدرت و تسلطش بر موسیقی را به کار برد و با فواصل بیان ترک اذان گفت. استاد جلال تاج اصفهانی استاد آواز بوده و حرف افشاری از خواننده های آموزش موسیقی. او در رادیو گوشش های موسیقی ایران را تدریس کرده بود و هنرمندانی چون علیرضا افخخاری و حمید رضا نوربخش از شاگردانش بودند.

در گذشته و حتی هنوز هم کسانی هستند که از صدای خوب و توان آواز خوانی برای مکری، اذان گوین، مذاخری و اجرای برنامه های مذهبی بهره می گیرند اما تاج اصفهانی در موسیقی آوازی ایران یک استاد تمام عیار بود که بخشی از این استادی را ایجاد کرد. این کفته از این موسیقی ایجاد شد و بعد از این کفته همین کسانی هستند که از صدای خوب و توان آواز خوانی برای مکری، اذان گوین، مذاخری و اجرای برنامه های مذهبی بهره می گیرند اما تاج اصفهانی در موسیقی آوازی ایران یک استاد تمام عیار بود.

استاد تاج اصفهانی از همان سال ۱۳۱۹ همکاری با رادیو را آغاز کرد و از ۱۳۲۸ به همکاری با رادیو اصفهان پرداخت. تاج اصفهان خواننده سرپرست توان اذان گراند شد و در این سال ۱۳۲۲ در اصفهان مولود شده بودند. پدرش شیخ اسماعیل معروف به تاج الولاعین شد و بر نامه هایی برای آموزش گوشش های دستگاه های موسیقی ایرانی اجرای کرد.

اذان ثبت شده در میراث معنوی

موزن: شیخ محمد آقانی

تاریخ ضبط: ۱۳۲۷

متولی وقت حرم امام رضا (ع)، بهزادگاه شیخ محمد آقانی رفته بود که صدای رسانی او را به هنگام اذان گفتن شنید و دعوتش کرد که برای اجرای مراسم دعا و اذان به مسجد گوهرشاد برود. همین اتفاق مسیر زنجی شیخ محمد را تغییر داد و برای ادامه تحصیل علوم دینی وارد مدرسه نواب شد و بعد از اجرای مراسم دعا و اذان در رایبو به تهران دعوتش شد و تلاوت زنده اذان در مسجد سلطانی تهران را بر عهده گرفت. اذان شیخ محمد آقانی در روزهای حضورش در رادیو به سال ۱۳۲۷ ضبط شد و یکی از ماندگارترین اذان های است که نام آقانی را در کنار سبک موسیقی ایران محمد آقانی سبب شده که این اذان را برتر ایران قرار داد. در این داد اذان موزن های ایران شهربیرون ۱۳۹۰ در هفدهم آستانه تسبیحاتی خواننده شده و از ویژگی های آن میراث معنوی ایران ثبت شده و گروه سنت ها و نموده ای شفاهی شاخه موسیقی قرار گرفته است به ترتیبی که لا اله الا الله انتهای اذان در

متفاوت ترین مودن

یکی از متفاوت ترین مودن های ایرانی عطاء... امیدوار است نه به این دلیل که حرفه اصل اش معماری و شهرسازی است و نه به این دلیل که نقاشی و عکاسی و فیلم سازی می داند و در عین حال اذان هم اقامه می کند، بلکه از این بابت که او اذان را در سه دستگاه متفاوت افزایش خواهد داشت.

عطاء... امیدوار متولد سال ۱۳۴۰ در رایفت کرمان است. او در دانشکده هنرهای زیارتی تهران تحصیل کرده و از دانشکده معماری بوار فرانسه در درجه دکترا فارغ التحصیل شده است. مرکز همایش های صدا و سیما، محل کار سفیر امارات متحده عربی در ایران و پاپیون تشریفات حرم حضرت امام (ره) از جمله ساخته ای از این دانشکده است. امیدوار موسیقیدان طراحی کرده است. امیدوار که موسیقیدان هم هست و مسلط به دستگاه های مختلف موسیقی ایرانی، برخلاف بسیاری از موزن های ایرانی که موسیقی ایرانی را با این دستگاه های نوا، همایون و چهارگاه و از همان های ایرانی، که راه است.

دانشکده هنرهای زیارتی تهران تحصیل کرده و از دانشکده معماري بوار فرانسه در درجه دکترا فارغ التحصیل شده است. مرکز همایش های صدا و سیما، محل کار سفیر امارات متحده عربی در ایران و پاپیون تشریفات حرم حضرت امام (ره) از جمله ساخته ای از این دانشکده است. امیدوار موسیقیدان طراحی کرده است. امیدوار که موسیقیدان هم هست و مسلط به دستگاه های مختلف موسیقی ایرانی، برخلاف بسیاری از موزن های ایرانی که موسیقی ایرانی را با این دستگاه های نوا، همایون و چهارگاه و از همان های ایرانی، که راه است.

در گوشش متصوری، موافق ترین تجربه او در رایفت از این دستگاه های نوا، همایون و چهارگاه در این زمینه محسوب می شود. اذان او بارها در

بم طبع اذان شده است. يک بار بعد از زلزله بم در ارگ تاریخی این شهر و بار دیگر در سال ۱۳۹۵ در مراسم بزرگداشت ایرج بسطامی که امیدوار

پشت میکردن رفت و اذان گفت.

دستگاه های نوا، همایون و چهارگاه در این زمینه محسوب می شود. اذان او بارها در

بم طبع اذان شده است. يک بار بعد از زلزله بم در ارگ تاریخی این شهر و بار دیگر در سال ۱۳۹۵ در مراسم بزرگداشت ایرج بسطامی که امیدوار

پشت میکردن رفت و اذان گفت.

دستگاه های نوا، همایون و چهارگاه در این زمینه محسوب می شود. اذان او بارها در

بم طبع اذان شده است. يک بار بعد از زلزله بم در ارگ تاریخی این شهر و بار دیگر در سال ۱۳۹۵ در مراسم بزرگداشت ایرج بسطامی که امیدوار

پشت میکردن رفت و اذان گفت.